

Lokal miljö- och klimathandlingsplan

Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Beslutad av: Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Beslutad: 2025-06-12

Dokumentansvarig: Klimat- och miljösamordnare

Diarienummer: EÅV 2025/416

Innehåll

Inledning	3
Miljöprogram 2030	3
Målgrupp	4
Mål 1: En rättvis och inkluderande omställning	4
Delmål 1.1 Stadens verksamheter stärker en rättvis omställning	4
<i>Exempel på åtgärder</i>	5
Delmål 1.2 Stockholmarna är delaktiga i omställningen	5
<i>Exempel på åtgärder</i>	5
Mål 2: Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck	5
Delmål 2.1 Ett Stockholm som är klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040	5
<i>Exempel på åtgärder</i>	6
Delmål 2.2 Minskad klimatpåverkan från transportsektorn	6
Delmål 2.3 En fossilfri organisation 2030	6
<i>Exempel på åtgärder</i>	6
Delmål 2.4 Halverad klimatpåverkan från konsumtion	6
<i>Exempel på åtgärder</i>	7
Delmål 2.5 Minskad klimatpåverkan från mat	7
<i>Exempel på åtgärder</i>	7
Mål 3: Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem	7
Delmål 3.1 Stärkt biologisk mångfald och blågrön infrastruktur	8
<i>Exempel på åtgärder</i>	8
Delmål 3.2 Förbättrad vattenkvalitet och stärkta livsmiljöer	8
<i>Exempel på åtgärder</i>	8
Delmål 3.3 Staden bidrar till stärkt biologisk mångfald i omvärlden	9
<i>Exempel på åtgärder</i>	9
Mål 4: Ett klimatanpassat Stockholm	9
Delmål 4.1 En stadsmiljö mer anpassad till ett förändrat klimat	9
<i>Exempel på åtgärder</i>	10
Delmål 4.2 Stärkt motståndskraft vid extremväder	10

<i>Exempel på åtgärder</i>	<i>10</i>
Mål 5: Ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm	10
Delmål 5.1 Hållbar konsumtion och effektiv resursanvändning	10
<i>Exempel på åtgärder</i>	<i>11</i>
Delmål 5.2 Cirkulära kretslopp av resurser	11
<i>Exempel på åtgärder</i>	<i>11</i>
Mål 6: Ett giftfritt Stockholm.....	11
Delmål 6.1 Minskad användning och spridning av skadliga ämnen	12
<i>Exempel på åtgärder</i>	<i>12</i>
Delmål 6.2 Renare mark och sediment	13
<i>Exempel på åtgärder</i>	<i>13</i>
Mål 7: Ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö	13
Delmål 7.1 Trafikens påverkan på luftkvaliteten minskar	13
Delmål 7.2 Förbättrad ljudmiljö	13
<i>Exempel på åtgärd</i>	<i>14</i>
Bilaga	14

Inledning

Stockholms stad beslutade hösten 2024 om nytt miljöprogram och ny klimathandlingsplan med giltighetstid till 2030. Utöver klimathandlingsplanen finns ett flertal andra handlingsplaner som beskriver hur miljöprogrammets olika mål ska nås.

Syftet med en lokal miljö- och klimathandlingsplan för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är att ge en överblick över vad i Miljöprogram 2030 som är relevant för förvaltningen, sett till lokala förhållanden och vad förvaltningen har rådighet över. Som komplement till den lokala miljö- och klimathandlingsplanen finns en åtgärdslista där förslag på åtgärder samlas. Meningen är att åtgärdslistan ska vara ett levande dokument som uppdateras regelbundet av förvaltningens klimat- och miljösamordnare. Dokumenten är ett sätt att organisera förvaltningens miljöarbete och ska användas som stöd vid verksamhetsplanering. Genom regelbunden uppdatering av åtgärdslistan finns möjlighet att få in nya vägledningar, riktlinjer och idéer så att miljöarbetet ständigt hålls aktuellt. Åtgärdslistan kan också användas för att få överblick över utförda satsningar.

Detta dokument innehåller en kortfattad genomgång av miljöprogrammets olika mål och exempel på åtgärder. De åtgärder som tas upp utgör endast exempel. För fördjupad information om vilka åtgärder som utförs hänvisas till åtgärdslistan. För mer detaljerad genomgång av miljöprogrammets mål hänvisas till Miljöprogram 2030.

Miljöprogram 2030

Miljöprogram 2030 är ett stadsövergripande dokument som innehåller 7 mål och 18 delmål. Målen är satta för att Stockholms stad ska kunna nå målen i Agenda 2030, Parisavtalet, Klimatkontrakt 2030 och andra nationella och internationella överenskommelser på miljöområdet. Stockholm ska ligga steget före och vara en inspiration för andra städer både nationellt och internationellt.

Målen i miljöprogrammet är:

1. En rättvis och inkluderande omställning
2. Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck
3. Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem
4. Ett klimatanpassat Stockholm
5. Ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm
6. Ett giftfritt Stockholm
7. Ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö

Målgrupp

Den lokala miljö- och klimathandlingsplanen riktar sig till funktioner som är involverade i verksamhetsplanering på förvaltnings- eller enhetsnivå, till exempel chefer, utredare och klimat- och miljösamordnare.

Mål 1: En rättvis och inkluderande omställning

Miljöprogrammets första mål handlar om att få till en rättvis omställning där stockholmarna är delaktiga. Rättviseperspektivet handlar om att skydda sårbara grupper men också om att de som släpper ut mest är de som ska göra mest för att minska sina utsläpp. Ur ett globalt perspektiv har Sverige och Stockholm haft mycket höga utsläpp. Det innebär att landet och staden, ur ett rättviseperspektiv, också behöver minska utsläppen i snabbare takt än många andra länder. I ett lokalt perspektiv finns stora skillnader i hur mycket stockholmarna släpper ut. Stadsdelsförvaltningen har en viktig roll i att ha en dialog med invånarna och skapa förutsättningar för invånarna att minska sina utsläpp.

Miljöprogrammets mål om en rättvis och inkluderande omställning är ett övergripande mål som ska genomsyra arbetet med de andra målen.

Delmål 1.1 Stadens verksamheter stärker en rättvis omställning

Enligt konsumtionskompassen, där invånarnas konsumtionsbaserade utsläpp mäts, är det framför allt Årsta och delar av Enskede som har de högsta utsläppen medan större delen av Vantör har relativt låga utsläpp. Förvaltningen behöver undersöka hur invånare i områden med högre utsläpp kan motiveras till att minska sina utsläpp. Förvaltningen kan bidra genom att skapa förutsättningar för invånare att göra hållbara val.

Rättviseperspektivet handlar också om att skydda sårbara grupper. Ett tydligt exempel är arbetet med målområdet ”Ett klimatanpassat Stockholm”, där det är särskilt prioriterat att skydda förskolor från översvämningar och där såväl barn som äldre identifieras som särskilt känsliga för värmeböljor och därför prioriteras i arbetet med att skapa svalkande miljöer. Likaså är barn och unga identifierade som särskilt sårbara för skadliga ämnen, vilket innebär att åtgärder för att minska förekomst av skadliga kemikalier i verksamheter för barn och unga är särskilt prioriterade under målområdet ”Ett giftfritt Stockholm”. I och med att vissa farliga ämnen kan påverka

fosterutvecklingen utgör också gravida och kvinnor i fertil ålder en prioriterad grupp under målet ”Ett giftfritt Stockholm”.

Exempel på åtgärder

- Stötta och driva initiativ som underlättar för invånarna att göra hållbara val – ett konkret exempel är att upprätta en Fritidsbank (projektstart 2025).
- Undersöka möjligheten att prioritera föreningsbidrag till föreningar som bidrar till hållbar utveckling.

Delmål 1.2 Stockholmarna är delaktiga i omställningen

Genom detta delmål får stadsdelsnämnderna ett nytt ansvar som innebär att ta en tydligare roll i omställningsarbetet i kontakten med invånarna och civilsamhället. Alla delar av staden ska bidra till att skapa förutsättningar för invånare att engagera sig i omställningen och göra hållbara val. Pedagogiska verksamheter såsom förskolor och fritidsgårdar har ett särskilt viktigt uppdrag i att lära ut hållbara vanor till kommande generationer.

Exempel på åtgärder

- Projektet Scale Stockholm, där förvaltningen i samarbete med bland annat miljöförvaltningen, Södermalms stadsdelsförvaltning, Karolinska institutet med flera stöttar det lokala civilsamhället och näringslivet i att skapa lokala projekt som gynnar miljö och hälsa.

Mål 2: Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck

Målet handlar om hur Stockholms klimatutsläpp ska minskas och innefattar både direkta utsläpp som sker inom Stockholms geografiska område (exempelvis från trafiken) och indirekta utsläpp som sker till följd av konsumtion. Målet innefattar både Stockholms stads egna utsläpp inom organisationen och stockholmarnas utsläpp. Målet är uppdelat i fem delmål som konkretiseras i Klimathandlingsplan 2030.

Delmål 2.1 Ett Stockholm som är klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040

Delmålet tar både upp minskade utsläpp och skapandet av kolsänkor. Inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde finns mycket grönska i form av naturreservat och parker där träden utgör naturliga kolsänkor. Genom att fortsätta bevara och plantera träd och annan grönska, gärna med biokol, kan förvaltningen bidra till att öka upptaget av koldioxid.

En viktig del i att nå minskade utsläpp är att minska energiförbrukningen i lokalerna. Förvaltningen äger inga lokaler vilket minskar rådigheten över målet, men kan påverka genom att sprida kunskap om energismart beteende och genom att ha dialog med fastighetsägarna. I vissa fall kan förvaltningen genomföra byten till mer energisnål teknik.

Exempel på åtgärder

- Återkommande utföra trädplanteringar i biokol, med målsättningen att nå stadens trädsmål.
- Arbeta för minskad elförbrukning inom förvaltningens verksamheter genom återkommande informationskampanjer om energismart beteende.
- I samverkan med fastighetsägare verka för att hyrda lokaler förses med energisnål teknik.

Delmål 2.2 Minskad klimatpåverkan från transportsektorn

Stadsdelsnämnder har inte genomförandeansvar för detta delmål, men förvaltningen kan bidra i mindre skala genom att underhålla och utveckla gång- och cykelstråk, följa stadens resepolicy och verka för effektiva transporter.

Delmål 2.3 En fossilfri organisation 2030

Förvaltningen arbetar med målet genom att ha en fossilfri stadsmiljöverksamhet där fordon, entreprenadmaskiner och handverktyg drivs på el eller biodrivmedel. Bilar och andra fordon som förvaltningen köper in eller leasar ska vara fossilfria. I upphandlingar ska krav ställas på fossilfria leveranser och resor. Förvaltningen ska också sträva efter att minimera andelen plast som går till förbränning.

Exempel på åtgärder

- Ta fram en handlingsplan för fossilfri stadsmiljöverksamhet 2030.
- Fasa ut fossildrivna fordon från förvaltningens fordonsflotta.
- Ställa krav på fossilfria leveranser och transporter vid upphandlingar.

Delmål 2.4 Halverad klimatpåverkan från konsumtion

Delmålet avser både förvaltningens egen konsumtion och invånarnas konsumtion. Med konsumtion avses olika typer av produkter och varor, men också energi, resor och tjänster. För förvaltningen innebär målet att nya förhållningssätt behöver

förankras, som leder till minskad konsumtion och mer effektivt resursutnyttjande. Förbrukning av engångsartiklar kan i många fall minskas genom att se över om behovet kan lösas på annat sätt. Exempel kan vara att byta engångsmuggar till porslinsmuggar som diskas, eller att ha en skogräns istället för att erbjuda skoskydd. Att minska på engångsartiklar i plast är särskilt prioriterat, men engångsartiklar i andra material som papper bör också undvikas när det är möjligt.

Innan nytt köps in behöver möjligheter att reparera, återbruka eller låna vägas in. Vid nyinköp ska alternativ som ger lägre klimat- och miljöpåverkan prioriteras. Detta förutsätter att inköpsorganisationen förses med kunskap och stöd som gör att det blir lätt att välja rätt.

Att staden ska påverka invånarnas konsumtion är ett nytt mål som innebär att nya arbetssätt behöver utvecklas. Förvaltningen kan bland annat bidra genom att skapa förutsättningar för invånare att låna, byta och laga.

Exempel på åtgärder

- Arbeta för minskad förbrukning av engångsartiklar i plast inom förvaltningens alla verksamheter.
- Fortsätta och utveckla arbetet med Hållbar vård och omsorg
- Erbjud kunskapshöjande insatser kopplat till inköp och upphandling.
- Utföra klimatanalys vid projektering av bygg- och anläggningsprojekt samt identifiera och genomföra utsläppsminskande åtgärder.

Delmål 2.5 Minskad klimatpåverkan från mat

För förvaltningen utgör inköp av livsmedel en av de största utsläpsskällorna kopplat till konsumtion. Minskade utsläpp kan nås genom att arbeta för minskat matsvinn och genom att ha en hög andel växtbaserade livsmedel. Minskade utsläpp kan också nås genom att välja råvaror efter säsong och prioritera lokalt producerade varor när det finns tillgängligt. Förvaltningens förskolor använder sedan länge klimatberäknade menyer vilket gett goda resultat. Prioriterat i det fortsatta arbetet är att också äldreomsorgens måltider ska komma ner i hållbara utsläppsnivåer.

Exempel på åtgärder

- Fortsätta arbetet med klimatberäknade menyer inom förskolan.
- Införa klimatberäknade menyer inom äldreomsorgen.

- Sprida kunskap till alla förvaltningens avdelningar om vilka livsmedel som ger hög respektive låg klimatpåverkan.

Mål 3: Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem

Målet handlar om att skydda och utveckla den biologiska mångfalden i Stockholm och i omvärlden. Enskede-Årsta-Vantör har med sina tre naturreservat och många parker goda förutsättningar att arbeta lokalt med biologisk mångfald. I egenskap av förvaltare av parker och naturreservat är stadsdelsförvaltningarna särskilt viktiga för att nå målen. Effekter av åtgärder kan förstärkas genom samarbete och synkning med angränsande stadsdelsförvaltningar och trafikkontoret. Att tillgängliggöra gröna miljöer för barn är särskilt prioriterat.

Delmål 3.1 Stärkt biologisk mångfald och blågrön infrastruktur

Delmålet handlar bland annat om att stärka biologiska samband och motverka fragmentering av livsmiljöer, motverka ljusföroreningar och att skapa mångfunktionella ytor som både gynnar biologisk mångfald, rekreation och ökar förmågan att hantera klimatförändringar. För förvaltningen innebär delmålet en fortsatt arbete med det stadsdelsvisa åtgärdsprogrammet för biologisk mångfald (SÅF) och skötselplaner för förvaltningens naturreservat. Förvaltningen fortsätter också arbetet inom ramen för Grönare Stockholm.

Exempel på åtgärder

- Fortsatt arbete i enlighet med det stadsdelsvisa åtgärdsprogrammet för biologisk mångfald och skötselplaner för naturreservaten.
- Satsa på drift och underhåll av tidigare utförda åtgärder för biologisk mångfald med syftet att bevara och utveckla dessa.
- I samarbete med SISAB verka för mer grönska på förskolegårdar.

Delmål 3.2 Förbättrad vattenkvalitet och stärkta livsmiljöer

Delmålet innebär att stadens vattenförekomster på sikt ska nå god ekologisk och kemisk status enligt EU:s vattendirektiv. För förvaltningen innebär detta arbete enligt de lokala åtgärdsplanerna för Årstaviken och Magelungen/Forsån. Förvaltningen har också möjlighet att bidra genom att fortsätta utveckla

dagvattenhanteringen och välja material som inte släpper ifrån sig skadliga ämnen och mikroplaster vid anläggningsarbeten.

Exempel på åtgärder

- Fortsatt arbete enligt de lokala åtgärdsplanerna för Årstaviken och Magelungen/Forsån.
- Minimera användningen av konstgräs och gummiytor vid anläggningsarbeten till förmån för mer naturliga material.
- Succesivt byta ut konstgräs och platsgjutet gummi till mer naturliga material när så är lämpligt.

Delmål 3.3 Staden bidrar till stärkt biologisk mångfald i omvärlden

Detta mål riktar in sig på hur stadens konsumtion påverkar biologisk mångfald i samband med att livsmedel och andra produkter produceras. Förvaltningen ska arbeta med målet genom att välja miljömärkta varor och produkter och ställa relevanta krav i upphandlingar. Förutom varor som exempelvis textil, möbler och elektronik kan även krav behöva ställas vid upphandling av tjänster och entreprenader. För livsmedel gäller att andelen ekologiskt ska vara minst 70 procent. Förvaltningen ska också sträva efter en ökad andel närodlade livsmedel.

Exempel på åtgärder

- Förvaltningen strävar mot att nå målsättningen om 70 procent ekologiska livsmedel
- Miljömärkta alternativ väljs vid inköp av träprodukter, textil, planteringsjord, rengörings- och hygienprodukter och andra produkter som kan påverka biologisk mångfald

Mål 4: Ett klimatanpassat Stockholm

Pågående klimatförändringar innebär att extrema väderhändelser som skyfall och långvariga värmeböljor blir vanligare. Stockholm behöver rustas för att klara dessa typer av väderhändelser. Det handlar dels om fysiska åtgärder som ger minskad översvämningsrisk eller svalare miljöer, dels om verksamhetsanpassningar i form av beredskap och rutiner.

Till stöd för arbetet finns Handlingsplan för klimatanpassning, som uppdateras under 2025/2026.

Delmål 4.1 En stadsmiljö mer anpassad till ett förändrat klimat

Delmålet handlar framför allt om att göra fysiska anpassningar av bebyggelse och stadsmiljön för att mildra effekterna av skyfall och värmeböljor. Det kan till exempel innebära att skapa multifunktionella ytor som klarar att ta emot stora regnmängder samtidigt som de, när det inte är extremväder, bidrar med rekreativa värden. Viktigt är också att stärka upp ekosystemtjänster och arbeta för hög krontäckningsgrad i syftet att skapa svalkande miljöer och mildra effekter av värmeböljor.

Trafikkontoret tar fram lokala åtgärdsplaner för skyfall och en lokal plan för Enskede-Årsta-Vantör väntas bli klar under 2025.

En viktig del för förvaltningen blir att planera och prioritera skyfallsåtgärder utifrån den lokala planen när den är klar.

Exempel på åtgärder

- Skapa svalkande miljöer i eller i anslutning till värmeutsatta områden genom till exempel trädplanteringar.
- Undersöka behov av skyfallsåtgärder utifrån underlag från trafikkontoret.
- Sträva efter att skapa mångfunktionella ytor som båda bidrar till stärkt förmåga att hantera skyfall och värmeböljor, rekreation och biologisk mångfald.
- Förse förskolegårdar med solskydd.

Delmål 4.2 Stärkt motståndskraft vid extremväder

Extremväder kan ha samhällsstörande effekter som innebär att verksamheter behöver ha en beredskap. Översvämningar kan till exempel hindra transportvägar och långvariga värmeböljor kan orsaka värmeslag hos äldre och småbarn. För förvaltningen innebär målet bland annat att verksamheter inom äldreomsorg och förskola har rutiner kring hur de kan skydda brukare från värmen.

Exempel på åtgärder

- Säkerställa att viktiga verksamheter har beredskap och rutiner för att kunna erbjuda service också vid extrema väderhändelser

Mål 5: Ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm

Målet om ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm är ett övergripande mål som hänger ihop med flera andra mål i

miljöprogrammet. Målet handlar om hur förvaltningen ska börja hushålla bättre med resurser och hitta mer cirkulära lösningar. Målet innefattar stadens egna verksamheter men också boende och verksamma i staden.

Inom målet har några resursflöden setts ut som särskilt prioriterade för den cirkulära omställningen. Dessa flöden är: Bygg- och anläggningsmaterial inklusive massor, plast, livsmedel, batterier och fordon, elektronik och IT-utrustning, möbler och inventarier, textil, energi och vatten.

Delmål 5.1 Hållbar konsumtion och effektiv resursanvändning

För att nå en hållbar konsumtion och effektiv resursanvändning behöver förvaltningen arbeta med att göra genomtänkta inköp. Innan nya produkter köps in behöver möjligheten att dela, låna eller hyra övervägas i syfte att minska uttaget av nya resurser och istället öka utnyttjandet av de resurser vi redan har. Övergång från engångsartiklar till flergångsartiklar är en viktig aspekt, liksom att etablera arbetssätt som ger minskad resursförbrukning.

Upphandlingar ska innehålla krav som främjar cirkularitet. Det kan t.ex. innebära krav på energieffektivitet, att produkter ska innehålla återvunna material eller går att reparera. Leverantörsdialog och avtalsuppföljning är viktiga delar.

Exempel på åtgärder

- Verka för en ökad användning av Stocket och Lundaverkstaden.
- Erbjud kunskapshöjande insatser kopplat till inköp och upphandling.
- Fortsatt arbete med Hållbar vård och omsorg.
- Fortsatt arbete med Hållbara kontor.
- Ha med krav som gynnar cirkularitet vid upphandlingar.

Delmål 5.2 Cirkulära kretslopp av resurser

Detta delmål går in på bättre avfallshantering där andelen som går till förbränning minskas samtidigt som mer material går till återvinning. Förvaltningen kan bidra till målet genom att säkerställa att alla verksamheter har möjlighet att källsortera sitt avfall och tillräcklig kunskap för att göra rätt.

Bygg-, rivnings- och anläggningsavfall utgör de enskilt största avfallskategorierna i staden och dessa flöden är särskilt prioriterade. Att se över uppkomst och hantering av avfall i samband med anläggningsarbeten och renoveringar blir därför viktigt för

förvaltningen. I projektet för nytt förvaltningshus läggs särskilt fokus på återbruk.

Exempel på åtgärder

- Återbruk som utgångspunkt i projekt Nytt förvaltningshus.
- Arbeta för att alla verksamheter har tillräckliga förutsättningar för källsortering – både sett till tillgång till kärl och kunskap.
- Fortsatt arbete med matsvinnsmätningar inom förskola och äldreomsorg.
- Införa källsorteringsmöjlighet i parker i enlighet med lagkrav.

Mål 6: Ett giftfritt Stockholm

Målet handlar om att minska användningen och spridningen av ämnen som är skadliga för hälsa och miljö. Kemikalier har många användningsområden och återfinns i mycket av det som vi kommer i kontakt med till vardags. Förutom rena kemiska produkter såsom lim och färger återfinns kemikalier i exempelvis hygienartiklar, möbler, stekpannor, kläder och elektronik. De flesta plastartiklar innehåller också kemikalier som läcker ut ur materialet i olika utsträckning.

Målet handlar också om att i högre utsträckning kartlägga, undersöka och åtgärda de förorenade områden som finns i Stockholm.

Delmål 6.1 Minskad användning och spridning av skadliga ämnen

Delmålet innebär att staden ska minska den egna användningen av skadliga ämnen men också verka för ökad medvetenhet bland invånare och näringsliv. Genom att minska användningen av skadliga ämnen minskas också utsläppen av dessa. För att nå en minskad användning är medvetna inköp grundläggande. En utmaning med detta är att det krävs kunskap om varors innehåll vilket ofta är svårt att få. Ett sätt är att välja miljömärkta varor när sådana alternativ finns. Till kategorin skadliga ämnen räknas också mikroplaster. Förvaltningen kan bidra till minskad spridning av mikroplaster genom att fasa ut platsgjutet gummi.

Målet innehåller specifika krav på att staden ska sluta köpa in varor och produkter som innehåller ämnesgrupperna PFAS, ftalater, bisfenoler och svårnedbrytbara ämnen. Upphandlande funktioner inom staden har ett särskilt viktigt uppdrag i att se till att produkter med dessa ämnen fasas ut ur stadens sortiment. Så länge varor med

dess ämnen fortfarande finns i sortimentet behöver inköpande funktioner göra medvetna val och ha kunskap om hur dessa ämnen kan undvikas.

Barn och unga utgör prioriterade grupper eftersom vissa kemikalier kan störa utvecklingen. Många farliga ämnen kan också störa utvecklingen hos foster. Därför utgör även gravida och kvinnor i fertil ålder en särskilt prioriterad grupp. Förskolan är särskilt prioriterad, men alla arbetsplatser behöver arbeta med att fasa ut farliga ämnen ur arbetsmiljön.

Exempel på åtgärder

- Fortsatt arbete enligt Kemikaliesmart förskola.
- Alla verksamheter som köper in kemiska produkter ska använda Chemsoft.
- Verksamheter som använder kemiska produkter som innehåller utfasningsämnen ska byta ut dessa mot mindre skadliga alternativ så långt det är möjligt.
- Införa ett aktivt arbete för att fasa ut produkter med känt innehåll av PFAS, ftalat, bisfenol och svårnedbrytbara ämnen.
- Utbilda inköparorganisationen om hur man hittar produkter utan skadliga ämnen.
- Undersöka vad som kan göras för att minska exponeringen för skadliga kemikalier på arbetsplatser.
- Byggvarubedömningen ska användas vid entreprenader och renoveringar.

Delmål 6.2 Renare mark och sediment

Stockholm är ett urbant område och förorenad mark och sediment återfinns på många platser. Delmålet innebär att förorenade områden ska inventeras, utredas och åtgärdas i högre utsträckning. För förvaltningen kan detta vara aktuellt när föroreningar påträffas i exempelvis parker eller andra platser som ligger inom förvaltningens ansvar och där det inte går att hitta någon som ansvarar för föroreningen. När föroreningar hittas i parker är det ofta äldre föroreningar som uppstått genom att förorenade schaktmassor använts som utfyllnad.

Förvaltningen kan bidra till målet genom att ha bra rutiner för masshantering i samband med entreprenader, i syftet att ha kontroll på att massor som flyttas eller återanvänds har tillräckligt god kvalitet för ändamålet. Vidare kan förvaltningen behöva utföra undersökningar och saneringar i de fall föroreningar påträffas.

Exempel på åtgärder

- Upprätta en rutin för masshantering inom stadsmiljöverksamheten.
- Miljöteknisk markundersökning av Lisebergsparken.

Mål 7: Ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö

Målet handlar om att få ner luftföroreningar och buller till nivåer som ligger inom fastställa miljö kvalitetsnormer. Ren luft och god ljudmiljö är båda viktiga för människors hälsa. Trafiken identifieras som den största källan till både luftföroreningar och buller.

Delmål 7.1 Trafikens påverkan på luftkvaliteten minskar

Förvaltningen har inget genomförandeansvar för detta mål.

Delmål 7.2 Förbättrad ljudmiljö

Den viktigaste åtgärden för att minska bullret är att minska vägtrafiken och minska användning av dubbdäck. Förvaltningen kan bidra i mindre skala genom att kravställa dubbfria däck och bullerklassificering vid upphandling av transporter. Buller kan också åtgärdas genom olika typer av bullerdämpande åtgärder såsom bullerplank och ökad grönska. Det är oftast väghållaren som ansvarar för att utföra bullerdämpande åtgärder. Förvaltningen kan bevaka frågan och samarbeta kring lämpliga åtgärder.

Exempel på åtgärd

- Kravställa dubbfria däck och bullerklassificering vid relevanta upphandlingar.
- Påpeka bullerproblematik i granskning av detaljplaner i stadsdelsområdet.

Bilaga

Åtgärdslista